

Norges vassdrags- og energidirektorat
Boks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Deres ref.: 201107635-66

Vår saksbehandler: Are Eriksen (are.eriksen@wemail.no)

Oslo, 9. november 2020

MERKNADER TIL SØKNAD OM UTVIDELSE AV KONSESJONSOMRÅDET FOR FJERNVARME I NYDALEN

Oslo Elveforum og Miljøforeningen Akerselvas Venner har følgende merknader til søknad fra Nydalen Energi AS om utvidelse av deres konsesjonsområde for fjernvarme i Nydalen:

- **Det bør ikke gis tillatelse til å utvide konsesjonsområdet**
- **Dersom det likevel gis tillatelse til utvidelse, bør konsesjonsområdet reduseres i størrelse**
- **Det bør ikke tillates grøft over Akerselva og i turveien langs vestsiden av elva**

Det bør ikke gis tillatelse til å utvide konsesjonsområdet for fjernvarme i Nydalen

Dersom tillatelse gis, vil det føre til at vanntemperaturen i Akerselva øker om sommeren som en følge av større behov for varmeutveksling mot Akerselva i forbindelse med levering av fjernkjøling. Konsekvensen vil være at vanntemperaturen i elva vil øke med de maksimalt tillatte 0,7 °C både flere timer på dagen og flere dager i måneden, og at vanntemperaturen vil ligge over 22 °C i større deler av den varme årstiden, og også over letalgrensen på 24,7 °C for ørret i lengre tidsrom enn den ellers ville ha gjort. Vi viser her til Fylkesmannens brev til Nydalen Energi AS av 8. juli 2016 da det ble gitt tillatelse til utslipp av varme til Akerselva (s. 5):

I tillatelsen er det bl.a. satt vilkår om en maksimal grense på 22 °C hvor det ikke kan dumpes varme ut fra at føre-var-prinsippet bør anvendes. [...] Ved å sette et øvre tak med god sikkerhetsmargin til temperaturer som vil virke skadelig bl.a. for ørret, vil en sikre at det målrettede arbeidet med å få «god økologisk status» i Akerselva ikke reverseres i vesentlig grad. Dette er i tråd med vannforskriften §§ 4 og 5 [...]. Ørret har unnvikelsesreaksjoner og reduksjon i vekst allerede ved 20 °C og opp mot en temperatur på 24,7 °C, som regnes som dødelig for ørret under langtidseksponering. En øvre grense på 22 °C vil også øke sikkerheten for virkningen av menneskelig svikt ved driften av varmesentralen siden temperaturstyringen gjøres via løpende målinger i elva.

Dessverre satte Olje- og energidepartementet NVEs vedtak av 27. juni 2013 og Fylkesmannens vedtak av 8. juli 2016 til side og ga 8. august 2019 Nydalen Energi AS medhold i sin klage. Mens verken NVE eller Fylkesmannen ville tillate varmedumping ved vanntemperatur på 22 °C eller høyere, tillot departementet varmedumping med inntil 0,7 °C også ved temperaturer høyere enn 21,3 °C, dvs. eksempelvis også når vannet i Akerselva allerede har en temperatur på 24 eller 25 °C. Dette er svært uheldig, spesielt med tanke på at klimaendringene vil gi varmere vær fremover.

Heldigvis gjorde Olje- og energidepartementet adgangen til å øke elvetemperaturen tidsbegrenset, gjennom å fastsette at tillatelsen kun vil gjelde fram til utgangen av 2024. Konesjonsområdet bør under ingen omstendighet utvides før det er avklart hvordan konesjonsvilkårene kommer til å bli etter 2024. Vi minner i denne forbindelse om muligheten for å magasinere varme i grunnen, slik en har gjort for Mathallen og Bellonas lokaler på Vulkan lenger nede i Akerselva. Dette er et godt alternativ både til det å dumpe varme i Akerselva og det å installere eventuelle kjøletårn.

Konesjonsområdet bør subsidiært reduseres i størrelse

I søknaden av 11. september 2020 om utvidelse av konesjonsområdet viser Nydalen Energi AS til NVEs veileder for utforming av konesjonssøknad for fjernvarmeanlegg, og skriver bl.a. følgende om avgrensningen av det omsøkte konesjonsområdet i Nydalen:

Videre så sies det i veilederen at man bør forsøke å avgrense konesjonsområdet mest mulig logisk mot elv, vann eller hovedvei, samt at det skal være sannsynlig at man ønsker å bygge ut i det nye området. Basert på dette er avgrensning foreslått opp mot demning i Akerselva i nord og mot Maridalsveien, Nygård Terrasse, Bakkehaugveien og Nedre og Øvre Stabburvei i vest. Innenfor dette området pågår omreguleringer og utbygginger som kan være aktuelle for fjernvarmetilknytning.

Noe av bebyggelsen mot vest for eksisterende konesjonsområde og Maridalsveien, ca. midt i området i nord-sør retning, består av småhus, og er nok ikke så aktuelt å tilknytte på kort sikt, men Blåsbortparken er et studentboligprosjekt som er på gang helt inntil og delvis inni nordkanten av dette småhusområdet, slik at det er greit å få med seg hele dette. Generelt er det mye fortetting området så det kan være at småhusbebyggelsen blir erstattet av leilighetsprosjekter i fremtiden. Men dette er ikke tatt med i forventet varmesalg ettersom det kan forventes å ta mer enn 10 år før det blir en realitet.

Dersom NVE likevel skulle vurdere å tillate at dagens konesjonsområde utvides, vil vi anbefale at det nye konesjonsområdet kun omfatter det foreslåtte arealet vest for Maridalsveien (som verken ligger innenfor området for KDP Akerselva miljøpark eller er regulert til småhusbebyggelse), eiendommene Maridalsveien 319, 321 og 323 og Gjerdrums vei 10 B og C (som alle ligger innenfor området for KDP Akerselva miljøpark), samt alt foreslått areal øst og nord for foreslått ny hovedtrasé for fjernvarme (dette arealet ligger også innenfor planområdet for KDP Akerselva miljøpark), med unntak av arealet helt i nord, dvs. området vest for Nydalsdammen og ei stripe langs Maridalsveien.

Konesjonsområdets alternative utstrekning blir da som vist med fiolett farge på kartet på neste side. Omsøkte områder som ikke bør inngå i det utvidete konesjonsområdet, er vist med gult.

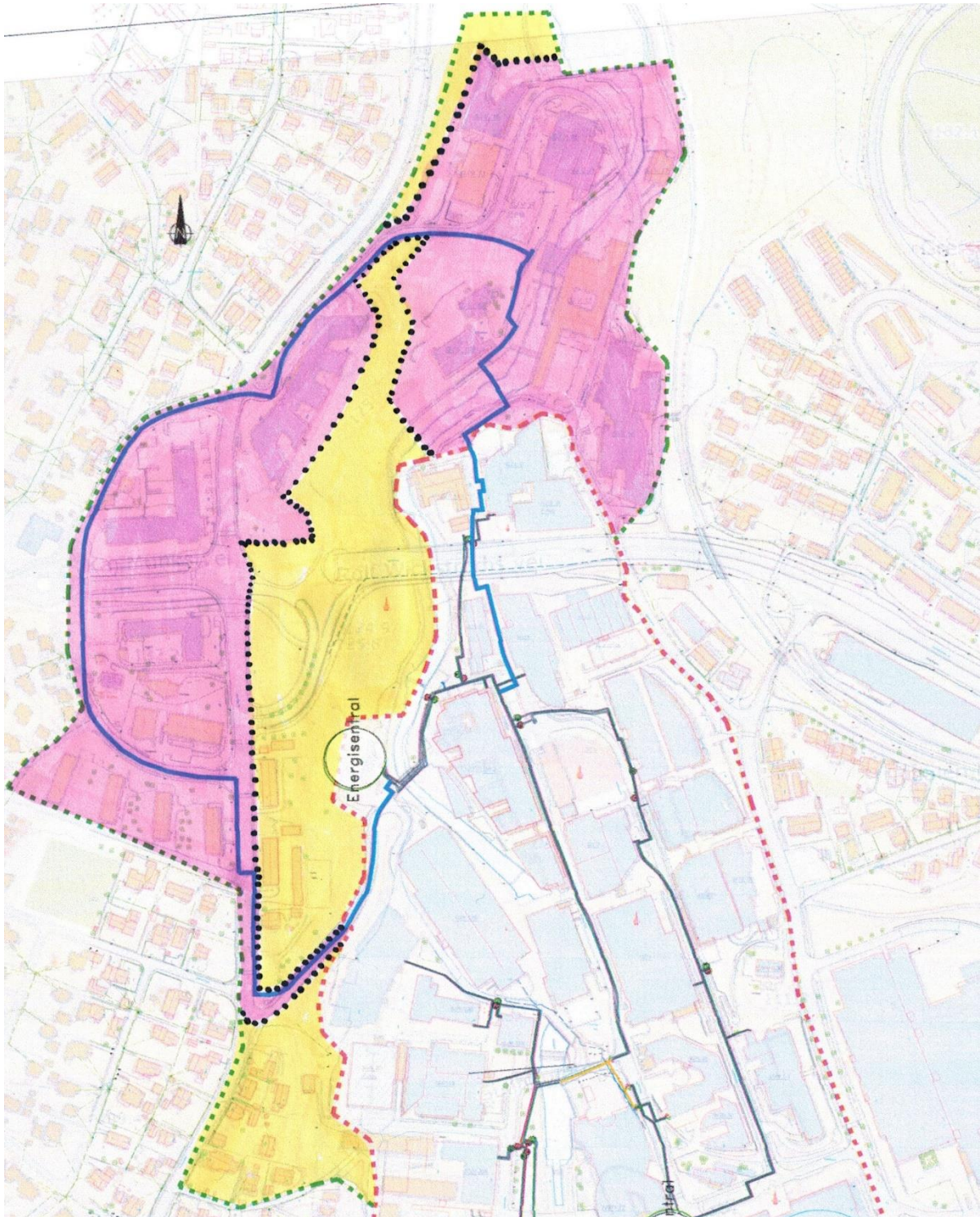
Som kartet viser, utgjør nåværende og redusert nytt konesjonsområde fortsatt et sammenhengende område og ivaretar Nydalen Energis forslag til hovedtrasé for fjernvarmerør og fjernkjølerør. Årsaken til at vi ikke ønsker at de tre gule områdene skal inkluderes i konesjonsområdet, er at dette vil føre til utbyggingspress på areal som i dag i all hovedsak er regulert til småhusbebyggelse, naturområder, friområder og parkområder. Varmesentralen er for øvrig oppført på areal som var friområderegulert.

Det nordre gule området er i dag i sin helhet regulert til offentlig park.

Det søndre gule området er regulert til felles grøntanlegg, parkbelte, spesialområde parkbelte, spesialområde bevaring og småhusbebyggelse. Da byrådets utkast til ny kommuneplan (samfunnsdel med byutviklingsstrategi) ble lagt ut til offentlig ettersyn i april 2017, foreslo byrådet å innlemme

dette området i utviklingsområdet Nydalen vest, dvs. endre arealformålet i Kommuneplan 2015. Etter høringsrunden trakk byrådet i juni 2018 forslaget. Bystyret sluttet seg til dette 30. januar 2019. Å rive deler av småhusbebyggelsen og erstatte den med studentboliger eller leiligheter blir neppe aktuelt, selv om søker viser til studentboligprosjektet Blåsbortparken (oppstartsvarslet i sommer).

Det midtre og største gule området er i hovedsak regulert til friområde, naturområde, park og offentlig park, boligbebyggelse og småhusbebyggelse. Eiendommene Maridalsveien 301 og 303, som også inngår i studentboligprosjektet Blåsbortparken, er regulert til småhusbebyggelse. For dagens boliger i Maridalsveien 305/307 og 309/311, dvs. all øvrig eiendom regulert til bolig innenfor dette gule området, fremstår fjernvarmetilknytning som uaktuelt.

Det bør ikke tillates grøft over Akerselva og i turveien langs vestsiden av elva

Som det fremgår av kapittel 2.2 i søknaden om utvidet konsesjonsområde, hevder Nydalen Energi AS at det ikke er mulig å finne nødvendig plass til å etablere pressgrop for rørpressing for kryssingen av elva med fjernvarmerør og fjernkjølerør. Søker hevder også at det er så dypt til fjell på begge sider av elva at dette vanskeliggjør styrt boring og trekking av stive fjernvarmerør uten å ende for dypt for påkobling av kunde i Gjerdrums vei 10 B (og C). Vi kan ikke se at dette er dokumentert i søknaden.

Spillerommet for valg av krysningsløsning og krysningssted kan ikke være så snevert som søker synes å gi inntrykk av. Dette er antakelig mer et spørsmål om kostnader for utbygger. Og da blir Akerselva, miljøparken og naturmangfoldet lett en salderingspost, slik det legges opp til også i forbindelse med byggingen av studentboligene i Gjerdrums vei 10 B og C, hvor atkomst etter all sannsynlighet vil skje på midlertidig anleggsbru over Akerselva på samme sted som Nydalen Energi ønsker å grave ei grøft på tvers av elva for å legge ned fjernvarmerør og fjernkjølerør.

Vi legger til grunn at det ved en eventuell utvidelse av konsesjonsområdet for fjernvarme kun gis tillatelse til å krysse Akerselva ved å benytte styrt boring i berg eller rørpressing under elvebunnen med en klaring på minst to meter. Av NVEs vedtak bør det fremgå at Nydalen Energi AS i motsatt fall må droppe elvekryssingen, dvs. ringløsningen for hovedrøret, og føre fram fjernvarmen til Gjerdrums vei 10 B og C via traseen A–D, D–6 og 6–4 for hovedrøret i stedet for via traseen A–1, 1–3 og 3–4, jf. figur 3 i søknaden.

Av kapittel 2.1 i søknaden fremgår det at traseen 4–5 for hovedrøret «er planlagt i gangvei i ytterkant av eiendommen til SiO, dette er planlagt i samråd med SiO». De første ca. 100 m av gangveien på den ca. 150 m lange strekningen fra punkt 4 til punkt 5, dvs. partiet nordover langs vestre elvebredd, er identisk med regulert og for lengst opparbeidet turvei langs Akerselva. Søker bør ikke få tillatelse til å grave opp turveien i en lengde på 100 m for å legge ned hovedrøret for fjernvarme i grøft i turveiens trasé. Jf. at dette er hovedforbindelsen for gående langs elva. Fjernvarmerøret og fjernkjølerøret bør legges i ei grøft parallelt med turveien lenger inn på SiOs eiendom, dvs. så langt inn fra turveien at turveiforbindelsen ikke berøres av grøftearbeidet og nedleggelsen av rørene.

Fra der røret knekker vestover på figur 3, dvs. for de siste ca. 50 m opp til punkt 5, har vi ingen merknader til foreslått trasé for hovedrøret. Her tenkes røret lagt under planlagt ny gangvei, som i praksis vil bli ei bratt trapp. Denne trappa bør for øvrig gjøres tilgjengelig for allmennheten, noe vi da også har spilt inn i byggesaken for studentboligene i Gjerdrums vei 10 B og C.

Vennlig hilsen

Oslo Elveforum

Miljøforeningen Akerselvas Venner

Per Østvold (sign.)
leder

Are Eriksen (sign.)
leder